

Curs d'introducció a l'arquitectura

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallés 1994-2006

Sovint les bones idees sorgeixen involuntàriament, fruit de la necessitat, quan estem simplement tractant de sortir d'un embolic... Així va succeir amb la invenció del "Curs d'Introducció a l'Arquitectura" que s'imparteix des del 1994 a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallés des del 1994.

En aquell estiu, l'ETSAV preparava la posada en marxa d'un nou pla d'estudis. Per circumstàncies diverses que no val la pena detallar, el nou pla s'organitzaria en deu cursos quadrimestrals que s'impartirien simultàniament, amb un grup d'estudiants per curs. No importa qui va descobrir el problema, però sí l'ensurt que va provocar: *"Com volem tenir cursos quadrimestrals si tots els estudiants comencen a l'Octubre? Al quadrimestre de tardor els cursos parells estaran buits, i a la primavera els senars tindran només estudiants que repeteixin curs..."*

No hi havia altre remei que convèncer a la meitat dels estudiants nous, just quan acabaven d'obtenir una plaça per estudiar a l'escola, de que comencessin sis mesos més tard. I era obvi que amenaçar-los no serviria per a res. A la seva edat la gent frueix d'una indiferència davant del risc tan envejable com perillosa. Ningú no creu que això de suspendre moltes assignatures li hagi de passar a ell. Calia convèncer-los, calia inventar quelcom que poguessin fer i que els vingués de gust de fer durant aquells sis mesos.

I, a més a més, allò que fessin havia de ser útil per a la seva formació, perquè si no estava clar que ho era, tots els professors que no volien canvis haurien aprofitat també allò com un argument en contra del nou pla d'estudis.

La idea va ser d'en Xavier Monteys, aleshores director de l'escola: *"Farem un curs d'introducció a l'arquitectura"*.

En aquell moment, ningú no va notar com era de subversiva aquella idea: *"Fariem una universitat atractiva! Fariem un curs d'una escola d'arquitectura desitjable, de la qual quedarien excloses totes les misèries..."*

...a la qual els estudiants serien també professors: els de l'últim curs ajudarien els del curs d'introducció,,

...una escola d'arquitectura en la qual no estaria tot dominat per la por al fracàs...

...a la qual els professors no anirien a treballar cadascú tancat a la seva assignatura, departament o laboratori...

Good ideas often come about effortlessly, in response to a real need, when we are simply trying to find our way out of a predicament. This is what happened in the case of the "Introduction to Architecture" course that has been taught at the Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallés since 1994.

That summer, the ETSAV was preparing to introduce a new syllabus. Due to a variety of circumstances not relevant to our theme here, the new syllabus was to be organized in ten four-month courses that were to be taught simultaneously, with one group of students per course. Who it was who discovered the problem was of little importance, unlike the fright it produced: "How can we have four-month courses if all the students start in October? In the four autumn months, the even courses will be empty, and in the spring, the odd courses will only be attended by students who have to repeat..."

There was nothing for it but to convince half the new students, who had just gained a place at the school, to start six months later. There was obviously no point threatening them; at that age, people enjoy an indifference to risk that is as enviable as it is dangerous. No one really thinks that he or she is about to fail lots of subjects. It was necessary to convince them, to invent something that they could do and that they wanted to do for those six months.

In addition, what they did had to be useful to their training. Unless this was self-evident, all the teachers who opposed the change would also use it as an argument to resist the new syllabus.

It was Xavier Monteys, the then director of the school, who came up with the idea: We're going to organize an introduction to architecture."

At the time, no one realized just how subversive the idea was: we were going to create an attractive university! To run a course at an interesting school of architecture, where there was no place for poor quality!

Where the students were also teachers...

That was not governed by the fear of failure...

Muchas veces, las buenas ideas surgen sin querer, fruto de la necesidad, cuando uno está simplemente tratando de salir como sea de un apuro... Así sucedió con la invención del "Curso de introducción a la arquitectura" que se imparte en la Escuela Técnica Superior de Arquitectura del Vallés desde 1994.

En aquel verano, la ETSAV preparaba la puesta en marcha de un nuevo plan de estudios. Por circunstancias diversas que no merece la pena detallar, el nuevo plan iba a organizarse en diez cursos cuatrimestrales a impartir simultáneamente, con un grupo de estudiantes por curso. No importa quién descubrió el problema, pero sí el susto que provocó: *"¿cómo vamos a tener cursos cuatrimestrales si todos los estudiantes empiezan en Octubre? En el cuatrimestre de otoño los cursos pares estarán vacíos, y en primavera, los impares tendrán solamente estudiantes que repitan curso..."*

No quedaba más remedio que convencer a la mitad de los estudiantes nuevos, justo cuando acababan de obtener una plaza para estudiar en la escuela, de que empezasen seis meses más tarde. Y era obvio que amenazarles no serviría para nada. A esa edad la gente goza de una indiferencia ante el riesgo tan envidiable como peligrosa. Nadie cree que eso de suspender muchas asignaturas le vaya a pasar a él. Había que convencerlos, había que inventar algo que pudieran hacer y que les apeteciera hacer durante esos seis meses.

Y además, eso que hicieran tenía que ser útil para su formación porque si no quedaba claro que lo era, todos los profesores renuentes a los cambios habrían aprovechado también eso como un argumento contra el nuevo plan de estudios.

La idea fue de Xavier Monteys, que era el director de la escuela: *"vamos a hacer un curso de introducción a la arquitectura"*.

Entonces nadie se dio cuenta de lo subversivo de la propuesta: *"¡bamos a hacer una universidad atractiva! ¡bamos a hacer un curso en una escuela de arquitectura apetecible, de la que quedarían excluidas todas las miserias..."*

...en la que los estudiantes serían también profesores: los del último curso ayudarían a los del curso de introducción...

Model en cartró del sanatori de Vallvidrera (de l'arquitecte Joan Rubió i Bellver). El cartró és al model el que el maó de pla és a l'edifici real, però aquí els detalls són diferents, s'adapten al cartró. El sentit comú fa sotmetre la construcció a la lògica del material triat.

Cardboard model of the sanatorium in Vallvidrera (architect: Joan Rubió i Bellver). Cardboard is to the model what bricks are to the real building, but here the details are different, and they adapt to the material. Common sense subjects construction to the logic of the chosen material.

Maqueta en cartón del sanatorio de Vallvidrera (arquitecto Joan Rubió i Bellver). El cartón es al modelo lo que la rasilla cerámica al edificio real, pero aquí los detalles son diferentes, se adaptan al cartón. El sentido común hace someter la construcción a la lógica del material escogido.

Construir amb paper obliga a fer uns plects i unes unions que es fan evidents quan posem un llum dintre de la maqueta. Aquestes servituds també es donen en la construcció real d'edificis.

Building with paper calls for folds and joins that become evident when light is incorporated. The same is true of a built construction.

Construir con papel obliga a realizar pliegues y uniones que se hacen evidentes cuando introducimos una luz en la maqueta. Estas servidumbres se dan también en la construcción de edificios.

Element de jardí format per arcs de peces de fusta. Exactament iguals que els arcs parabòlics que Antoni Gaudí va construir per a la Cooperativa Obrera de Mataró, però més petits. La geometria constructiva resol en un sol element la forma i l'estructura de l'edifici.

Pergola comprising timber arches. Though smaller, they are otherwise the same as the parabolic arches that Antoni Gaudí designed for the Cooperativa Mataronense. The geometry of construction uses a single element to address the building's form and structure.

Pérgola formada por arcos de madera. Exactamente iguales que los que Antoni Gaudí construyó para la Cooperativa Mataronense, pero más pequeños. La geometría constructiva resuelve en un solo elemento la forma y la estructura del edificio.

ETSAVS

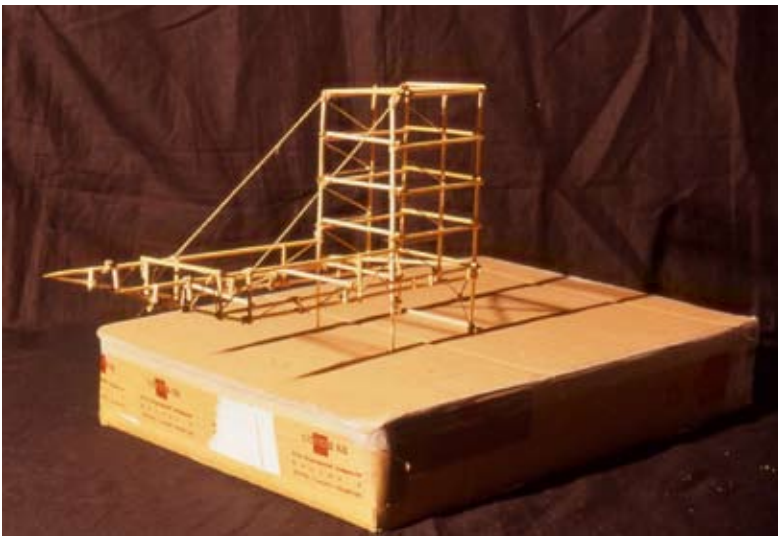

Amb l'objectiu de millorar l'acústica de l'aula-taller de l'ETSAV, es van dissenyar uns plafons amb oueres, que els estudiants van cosir, muntar i pintar.

In order to improve the acoustics of the studio at the ETSAV, panels were designed using egg boxes that the students sewed together, assembled and painted.

Con el objetivo de mejorar la acústica del aula taller de la ETSAV se diseñaron unos paneles con hueveras, que los estudiantes montaron, cosieron y pintaron.

ETSAVS

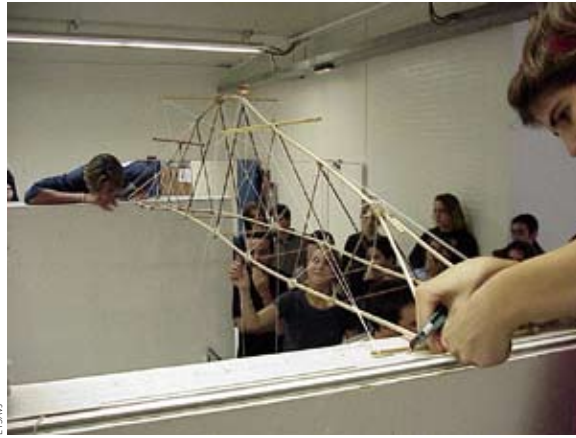

Màquina estructural de la Peterschule (de l'arquitecte Hannes Meyer). Aquest edifici és una escola que té tot el pati de jugar en voladís, suportat pel contrapès que fa una part de l'edifici principal. El model feia evident que hi ha elements treballant a tracció i elements treballant a compressió.

The structural machine of Peterschule (architect: Hannes Meyer). This building is a school with its entire playground built on a projection, supported by the counterweight of part of the main building. The model highlights the fact that there are some elements working under traction and others under compression.

Máquina estructural de la Peterschule (arquitecto: Hannes Meyer). Este edificio es una escuela con el patio de juegos en voladizo, soportado por el contrapeso de una parte del edificio principal. La maqueta hacía evidente la existencia de elementos trabajando a tracción y a compresión.

ETSAVS

Aprofitant el buit del doble espai del vestíbul de l'escola, els estudiants, en grups de tres, dissenyen un pont que se sotmetrà a una càrrega puntual. A partir de certs coneixements dels principis estructurals que hi intervenen, l'han de pensar, dissenyar i construir, tenint en compte les limitacions de material fixades i que no poden foradar el mur.

In the double-height space of the School's foyer, in groups of three the students designed a bridge what would be subject to a specific load. On the basis of their knowledge of the structural principles involved, they had to conceive, design and build it, taking into account the limits on materials imposed and without making holes in the wall.

Aprovechando el hueco de doble altura del vestíbulo de la escuela, los estudiantes, en grupos de tres, diseñan un puente que se someterá a una carga puntual. Partiendo de ciertos conocimientos de los principios estructurales que intervienen, deben pensarlo, diseñarlo y construirlo, teniendo en cuenta las limitaciones del material que se les fija y que no pueden agujerear el muro.

...a la qual s'ensenyaria i s'aprendria arquitectura, i no assignatures...

...a la que les relacions no estarien presidides per la desconfiança...

...amb un aprenentatge vertaderament voluntari, i no com a tantes assignatures optatives, a les quals només es pot escollir el mal menor...

...que els estudiants no percebrien com una odiosa cursa d'obstacles cap a l'obtenció d'un títol...

...una escola a la qual els estudiants arribarien cada matí tot preguntant: avui què fem?...

...perquè aprendrien arquitectura en contacte directe amb ella, la seva mida mesurant-la cos a cos, les seves formes estructurals comprovant amb les mans les diferents tensions, la seva construcció construint, la seva història recorrent la ciutat edifici rera edifici, el funcionament de la ciutat submergint-se en les seves entranyes per la xarxa de clavegueram...

...una escola d'arquitectura a la qual els estudiants aprendrien de la única manera en què és possible fer-ho: volent. Perquè hom només aprèn el que vol aprendre, ja ho hauríem d'haver notat...

(Notes a partir d'una conversa amb Isabel Crespo, qui actualment –amb en Pere Fuertes- coordina el curs d'introducció a l'arquitectura a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallés, de la Universitat Politècnica de Catalunya). ♦

Ton Salvadó i Miguel Usandizaga

Where the teachers would not all work separately in their individual subjects, departments or laboratories...

Where the prevailing relationship was not one of mistrust...

Where the learning process was truly voluntary, unlike so many optional subjects that are simply a question of choosing the lesser evil...

That the students would not see as a hateful obstacle race between them and a qualification...

Where the students would arrive every morning asking: what are we doing today?

So that the students could learn architecture in direct contact with it; learn its scope by getting directly to grips with it; learn its structural forms by checking the different tensions with their hands; learn its construction by constructing; learn its history by walking round the city from building to building; learn the functioning of the city by exploring its innards and descending into its sewage network...

A school where the students would learn in the only way possible: by wanting to. Because one only learns what one wants to learn, we should know that by now...

(Notes from a conversation with Isabel Crespo, who, jointly with Pere Fuertes, currently coordinates the Introduction to Architecture at the Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallés.) ♦

Ton Salvadó y Miguel Usandizaga

Translated by Elaine Fradley

...una escuela de arquitectura en la que no todo estuviera dominado por el miedo al fracaso...

...en la que los profesores no iban a trabajar encerrado cada uno en su asignatura, departamento o laboratorio...

...en la que se enseñaría y aprendería arquitectura, y no asignaturas...

...en la que las relaciones no estarían presididas por la desconfianza...

...con un aprendizaje verdaderamente voluntario, no como en tantas asignaturas optativas, en las que solamente se puede escoger el mal menor...

...que los estudiantes no entenderían como una odiosa carrera de obstáculos hacia la obtención de un título...

...una escuela a la que los estudiantes llegarían cada mañana, preguntando: ¿hoy qué hacemos?...

...porque aprenderían arquitectura en contacto directo con ella, su medida midiéndola cuerpo a cuerpo, sus formas estructurales comprobando con las manos las distintas tensiones, su construcción construyendo, su historia pateando la ciudad edificio a edificio, el funcionamiento de la ciudad sumergiéndose en sus entrañas por la red de saneamiento...

...una escuela en la que los estudiantes aprenderían de la única manera en que es posible hacerlo: queriendo. Porque uno sólo aprende lo que quiere aprender: ya deberíamos habernos dado cuenta...

(Notas a partir de una conversación con Isabel Crespo, que actualmente –con Pere Fuertes- coordina el curso *Introducción a la arquitectura* en la Escuela Tècnica Superior de Arquitectura del Vallés, de la Universitat Politècnica de Catalunya). ♦

Ton Salvadó y Miguel Usandizaga

Traducido por Kico Reyes